

USVOJENI TEKSTOVI

P8_TA(2016)0321

Europska teritorijalna suradnja – najbolje prakse i inovativne mjere

Rezolucija Europskog parlamenta od 13. rujna 2016. o europskoj teritorijalnoj suradnji – najbolje prakse i inovativne mjere (2015/2280(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegovu glavu XVIII.,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006¹, (u daljnjem tekstu: Uredba o zajedničkim odredbama),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1301/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom fondu za regionalni razvoj i o posebnim odredbama o cilju „Ulaganje za rast i radna mjesta” te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1080/2006²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o posebnim odredbama za potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj cilju „Europska teritorijalna suradnja”³,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1302/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1082/2006 o Europskoj grupaciji za teritorijalnu suradnju (EGTS) u vezi s pojašnjenjem, pojednostavljenjem i poboljšanjem osnivanja i funkcioniranja takvih grupacija⁴,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 236/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o utvrđivanju zajedničkih pravila i postupaka za provedbu

¹ SL L 347, 20.12.2013., str. 320.

² SL L 347, 20.12.2013., str. 289.

³ SL L 347, 20.12.2013., str. 259.

⁴ SL L 347, 20.12.2013., str. 303.

instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja¹,

- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA II)²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Europskog instrumenta za susjedstvo³,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020.⁴,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002⁵,
- uzimajući u obzir „Teritorijalni program Europske unije 2020.: ususret uključivoj, pametnoj i održivoj Europi raznolikih regija”, usvojen na neformalnom sastanku ministara nadležnih za prostorno planiranje i teritorijalni razvoj 19. svibnja 2011. u Gödöllőu, Mađarska,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. siječnja 2014. o spremnosti država članica EU-a za učinkovit i pravovremen početak novog programskog razdoblja kohezijske politike⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. studenog 2014. o kašnjenju početka provedbe kohezijske politike za razdoblje 2014. – 2020.⁷,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 26. studenog 2014. naslovljenu „Plan ulaganja za Europu” (COM(2014)0903),
- uzimajući u obzir Šesto izvješće o gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji (COM(2014)0473),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. rujna 2015. o ulaganju u radna mjesta i rast: promicanje gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije u Uniji⁸,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 3. ožujka 2010. naslovljenu „Europa 2020. – strategija za pametan, održiv i uključiv rast” (COM(2010)2020),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. listopada 2015. o kohezijskoj politici i reviziji strategije Europa 2020.⁹,

¹ SL L 77, 15.3.2014., str. 95.

² SL L 77, 15.3.2014., str. 11.

³ SL L 77, 15.3.2014., str. 27.

⁴ SL L 347, 20.12.2013., str. 884.

⁵ SL L 298, 26.10.2012., str. 1.

⁶ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0015.

⁷ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2014)0068.

⁸ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0308.

⁹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0384.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 26. studenoga 2015. o pitanju „Prema pojednostavljenoj kohezijskoj politici usmjerenoj na učinak za razdoblje 2014. – 2020.”¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2015/1017 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2015. o Europskom fondu za strateška ulaganja, Europskom savjetodavnom centru za ulaganja i Europskom portalu projekata ulaganja i o izmjeni uredaba (EU) br. 1291/2013 i (EU) br. 1316/2013 – Europski fond za strateška ulaganja²,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o dodanoj vrijednosti makroregionalnih strategija (COM(2013)0468) i relevantne zaključke Vijeća od 22. listopada 2013.,
- uzimajući u obzir studiju Glavne uprave za unutarnju politiku (Odjel B: Strukturna i kohezijska politika) iz siječnja 2015. pod nazivom „Nova uloga makroregija u europskoj teritorijalnoj suradnji”,
- uzimajući u obzir studiju Glavne uprave za unutarnju politiku (Odjel B: Strukturna i kohezijska politika) iz srpnja 2015. naslovljenu „Europska grupacija za teritorijalnu suradnju kao instrument za poticanje i poboljšanje teritorijalne suradnje u Europi”,
- uzimajući u obzir brošuru Komisije od 22. veljače 2016. naslovljenu „Plan ulaganja za Europu: nove smjernice o kombiniranju europskih strukturnih i investicijskih fondova s Europskim fondom za strateška ulaganja (EFSU)”,
- uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija iz svibnja 2015. pod nazivom „Financijski instrumenti za potporu teritorijalnom razvoju”,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. prosinca 2015. naslovljenu „Ulaganje u radna mjesta i rast – poboljšano iskorištavanje europskih strukturnih i investicijskih fondova” (COM(2015)0639),
- uzimajući u obzir deklaraciju Odbora regija od 2. rujna 2015. naslovljenu „25 godina Interreg-a: novi poticaj za prekograničnu suradnju”,
- uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija iz prosinca 2015. pod nazivom „Teritorijalna vizija za 2050. – Što donosi budućnost?”,
- uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 17. prosinca 2015. naslovljeno „Jačanje prekogranične suradnje: Ima li potrebe za boljim regulatornim okvirom?”,
- uzimajući u obzir informativni dokument koji je pripremila luksemburško predsjedništvo Vijeća naslovljen „Osvrt na 25 godina Interrega i priprema buduće teritorijalne suradnje”,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća „25 godina Interreg-a: njegov doprinos ciljevima kohezijske politike”,

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0419.

² SL L 169, 1.7.2015., str. 1.

- uzimajući u obzir inicijativu luksemburškog predsjedništva o posebnim pravnim odredbama za pogranična područja s ciljem da se odgovori na izazove tih područja naslovljenu „Instrument za dodjelu i primjenu posebnih odredbi za poboljšanje prekogranične suradnje”¹,
 - uzimajući u obzir javno savjetovanje na razini EU-a o preostalim preprekama u prekograničnoj suradnji koje je Komisija pokrenula 21. rujna 2015. povodom Europskog dana suradnje²,
 - uzimajući u obzir ishod prvog istraživanja Eurobarometra koje je Komisija provela 2015. kako bi utvrdila i popisala stavove građana EU-a koji žive u pograničnim područjima s ciljem ostvarivanja usmjerenijih intervencija EU-a³,
 - uzimajući u obzir izvješće OECD-a iz 2013. naslovljeno „Regije i inovacije: prekogranična suradnja”,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora regija naslovljeno „Izvješće o praćenju EGTS-a za 2014. – Provedba strategije Europa 2020.”⁴,
 - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za regionalni razvoj (A8-0202/2016),
- A. budući da oko 38 % stanovništva Europe živi u pograničnim regijama te budući da se EU suočava s velikom gospodarskom, financijskom i socijalnom krizom koja posebno pogađa žene u svim područjima; budući da EU mora postaviti rodnu ravnopravnost kao glavni element u sve politike i prakse povezane s europskom teritorijalnom suradnjom (ETS);
 - B. budući da je sveobuhvatni cilj europske teritorijalne suradnje ublažavanje utjecaja državnih granica radi smanjenja razlika među regijama, uklanjanja preostalih prepreka za ulaganja i prekograničnu suradnju, jačanja kohezije i poticanja usklađenog gospodarskog, socijalnog, kulturnog i teritorijalnog razvoja Unije u cjelini²¹;
 - C. budući da je europska teritorijalna suradnja sastavni dio kohezijske politike jer se njome jača teritorijalna kohezija Unije;
 - D. budući da države članice mogu iskoristiti europsku teritorijalnu suradnju kako bi se suočile s izazovima koji su se pojavili zbog migracijske krize;
 - E. budući da se i dalje samo mali broj europskih građana koristi punim potencijalom unutarnjeg tržišta EU-a i slobodom kretanja;
 - F. budući da su na temelju načela zajedničkog upravljanja, višerazinskog upravljanja i

¹ http://www.dat.public.lu/eu-presidency/Events/Informal-Ministerial-Meetings-on-Territorial-Cohesion-and-Urban-Policy-_26-27-November-2015_-Luxembourg-City_/Material/IMM-Territorial-_LU-Presidency_---Input-Paper-Action-3.pdf

² Europska komisija – Priopćenje za tisak IP/15/5686.

³ Flash Eurobarometar 422 – Prekogranična suradnja u EU-u.

⁴ http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/ Documents/EGTC_ MonitoringReport _2014.pdf

partnerstva programi europske teritorijalne suradnje izrađeni u okviru kolektivnog procesa kojim se povezuju brojna europska, nacionalna, regionalna i lokalna tijela radi suočavanja sa zajedničkim prekograničnim izazovima i olakšavanja razmjene dobre prakse;

- G. budući da postoji potreba za zajedničkim preispitivanjem strukture europske teritorijalne suradnje nakon 2020.;

Europska dodana vrijednost europske teritorijalne suradnje, najbolje prakse i doprinos ciljevima strategije Europa 2020.

1. prima na znanje da je europska teritorijalna suradnja postala jedan od dvaju jednako važnih ciljeva kohezijske politike za razdoblje 2014. – 2020., koji je uređen posebnom uredbom; međutim, naglašava da proračun ETS-a u iznosu od 10,1 milijardi EUR predstavlja tek 2,8 % proračuna kohezijske politike i da ne odgovara velikim izazovima s kojima se ETS treba suočiti niti se u njemu odražava visoka razina njegove europske dodane vrijednosti; u tom pogledu podsjeća na razočarenje Parlamenta u vezi s ishodom pregovora o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2014. – 2020. u pogledu smanjenja odobrenih sredstava za europsku teritorijalnu suradnju; vjeruje da će se povećanim proračunom za ETS u sljedećem programskom razdoblju povećati dodana vrijednost kohezijske politike; poziva na veće poštovanje članka 174. UFEU-a o teritorijalnoj koheziji, posebno u pogledu ruralnih područja i područja zahvaćenih industrijskom tranzicijom te regija koje se suočavaju s ozbiljnim i trajnim prirodnim ili demografskim poteškoćama, kao što su najudaljenije regije, najsjevernije regije s vrlo niskom gustoćom naseljenosti te otoci, prekogranične i planinske regije; poziva Komisiju i države članice da obrate posebnu pozornost na geografski i demografski najugroženija područja prilikom provedbe kohezijske politike;
2. prima na znanje da je u skladu s ciljevima strategije Europa 2020. ETS bio preoblikovan radi postizanja većeg učinka stavljanjem naglaska na tematsku koncentraciju i usmjerenost na rezultate, ne dovodeći u pitanje pristup kojim se u obzir uzima teritorij i dozvoljava nastavak regionalnih prioriteta; smatra da je potrebno nastaviti usmjeravati pozornost na posebnosti ETS-a; stoga poziva na bolje ocjenjivanje programa ETS-a kako bi se prikazao njihov učinak i dodana vrijednost;
3. prima na znanje da je prekogranična suradnja na lokalnoj i regionalnoj razini ključan alat u razvoju pograničnih regija, koje se smatraju istinskim laboratorijima europske integracije; ističe da je prekogranična suradnja tijekom razdoblja 2000. – 2006. i 2007. – 2013. bila jasno orijentirana na prioritete koji su bili više strateški usmjereni te na postignute najbolje prakse u području bolje povezanosti i pristupačnosti, prijenosa znanja i inovacija, jačanja regionalnog identiteta, suočavanja s ekološkim izazovima, jačanja institucijskog kapaciteta, zdravstvene skrbi, obrazovanja, zapošljavanja, mobilnosti radne snage, civilne zaštite te stvaranja novih i konsolidiranja postojećih partnerstva;
4. prepoznaje da je transnacionalna suradnja pomogla u podupiranju istraživanja, inovacija i gospodarstva utemeljenog na znanju, prilagodbi klimatskim promjenama te promicanju održivog prometa i mobilnosti transnacionalnim pristupom i da je doprinijela jačanju institucijskog kapaciteta; ističe da su integrirani teritorijalni pristup i transnacionalna suradnja posebno važni za zaštitu okoliša, posebno u području voda, biološke raznolikosti i energije;

5. prepoznaje da je na temelju međuregionalne suradnje gradovima i regijama omogućena suradnja u vezi s različitim pitanjima i temama, uključujući razmjenu iskustva i dobrih praksi, čime je poboljšana učinkovitost mnogih regionalnih i lokalnih politika; smatra da je potrebno riješiti znatne razlike u razvoju između ruralnih i urbanih područja, kao i probleme u širim gradskim područjima;
6. vjeruje da učinkovita prekogranična i transnacionalna suradnja dovodi do veće privlačnosti određenog geografskog područja za trgovačka društva, na način da se što učinkovitije koristi lokalni, regionalni i prekogranični potencijal te ljudski kapital kako bi se bolje zadovoljile potrebe i očekivanja trgovačkih društava te izbjegle pojave poput preseljenja poduzeća u treće zemlje, depopulacije regija EU-a i povećane nezaposlenosti;
7. uvjeren je da se europskom teritorijalnom suradnjom omogućuje znatna europska dodana vrijednost, kojom se doprinosi miru, stabilnosti i regionalnoj integraciji, uključujući u okviru politike proširenja i susjedstva te u cijelom svijetu širenjem najboljih praksi; vjeruje da prekogranična suradnja može pružati dodanu vrijednost upravljanju migracijskom krizom;
8. ističe da će se za razdoblje 2014. – 2020. oko 41 % proračunskih sredstava za europsku teritorijalnu suradnju iz Europskog fonda za regionalni razvoj¹ uložiti u mjere za poboljšanje stanja okoliša, dok će se 27 % uložiti u jačanje pametnog rasta, uključujući istraživanja i inovacije, a 13 % će se namijeniti za promicanje uključivog rasta aktivnostima povezanim sa zapošljavanjem, obrazovanjem i osposobljavanjem te da će cilj 33 programa biti poboljšanje opće prekogranične povezanosti; nadalje napominje da će 790 milijuna EUR biti dodijeljeno za jačanje institucijskog kapaciteta uspostavom ili jačanjem struktura za suradnju i poboljšanjem učinkovitosti javnih usluga;
9. naglašava da koncept usmjerenosti na rezultate iziskuje da se programima Interrega jamči visokokvalitetna suradnja na razini projekata i usvaja novi oblik evaluacije, uzimajući u obzir specifičnu prirodu svakog programa, kojim se doprinosi smanjenju administrativnog opterećenja za korisnike i upravljačka tijela; poziva Komisiju, države članice i upravljačka tijela da surađuju i razmjenjuju informacije i dobre prakse kako bi proveli procjene i izdali smjernice za prilagođavanje usmjerenosti na rezultate posebnostima europske teritorijalne suradnje; priznaje da se potpuna dodana vrijednost programa europske teritorijalne suradnje ne može samo ocijeniti kvantitativnim pokazateljima i poziva Komisiju da izradi više kvalitativnih pokazatelja kako bi bolje došli do izražaja rezultati ostvareni teritorijalnom suradnjom;
10. sa zabrinutošću napominje da su programi Interrega kasno usvojeni te potiče Komisiju i države članice da poduzmu napore za njihovu učinkovitu i uspješnu provedbu te za uklanjanje prepreka za prekograničnu suradnju kako bi se izbjegla kritička pitanja koja su već istaknuta tijekom programskog razdoblja 2007. – 2013.; poziva Komisiju da poduzme sve potrebne mjere kako bi se ubrzala provedba programa europske teritorijalne suradnje;
11. žali zbog nepostojanja pouzdanih prekograničnih podataka i dokaza o učinkovitosti

¹ Prilog I. (Europska teritorijalna suradnja/Interreg) komunikaciji Komisije naslovljenoj „Ulaganje u radna mjesta i rast – poboljšano iskorištavanje europskih strukturnih i investicijskih fondova”.

prekogranične suradnje u pogledu izvještavanja o okviru uspješnosti; stoga poziva Komisiju, Eurostat i upravljačka tijela da surađuju kako bi utvrdili zajedničke kriterije za evaluaciju, zajedno koordinirali jedinstvenom bazom podataka i utvrdili metodologije za pružanje, upotrebu i razmjenu pouzdanih podataka preko granica; prima na znanje postojeće probleme u vezi s provedbom integriranih teritorijalnih pristupa koji proizlaze iz stupnja osnaživanja koji se uvelike razlikuje među regionalnim i lokalnim tijelima država članica;

12. poziva Komisiju, države članice i upravljačka tijela da uspostave prikladno strukturirane sustave praćenja i planove evaluacije kako bi se bolje ocijenilo ostvarenje rezultata u okviru ciljeva strategije Europa 2020. i teritorijalne integracije;

Doprinos teritorijalnoj koheziji

13. naglašava da se europskom teritorijalnom suradnjom uvelike doprinosi jačanju cilja EU-a za teritorijalnu koheziju integracijom različitih sektorskih politika na razini teritorija; pozdravlja studiju Europske promatračke mreže za teritorijalni razvoj i koheziju (ESPON) naslovljenu: „ET2050: Teritorijalni scenariji i vizije Europe” koja može poslužiti kao referentni okvir za buduće rasprave o pripremi kohezijske politike nakon 2020.;
14. podsjeća na važnost integriranog teritorijalnog ulaganja (ITU) i lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice (CLLD), koji nisu u dovoljnoj mjeri uvršteni u programe Interrega za razdoblje 2014. – 2020. te potiče države članice da ih više koriste, uz napomenu da je za to potrebno veće sudjelovanje regionalnih i lokalnih tijela; poziva Komisiju i države članice da za korisnike predlože informacije i programe osposobljavanja;
15. smatra da se novi instrumenti teritorijalnog razvoja, kao što su integrirano teritorijalno ulaganje (ITU) i lokalni razvoj pod vodstvom zajednice (CLLD), mogu pretočiti u ulaganja u socijalnu, zdravstvenu i obrazovnu infrastrukturu te obnovu zapostavljenih urbanih područja, otvaranje radnih mjesta i druge mjere čiji je cilj smanjenje izolacije migranata i poticanje njihove uključenosti;
16. preporučuje da se posebna pozornost posveti projektima usmjerenima na prilagodbu lokaliteta i regija novoj demografskoj stvarnosti i na ispravljanje neravnoteža koje iz nje proizlaze, ponajprije na sljedeće načine: 1) prilagodbom socijalne infrastrukture i infrastrukture mobilnosti demografskim promjenama i migracijskim tokovima; 2) stvaranjem konkretnih proizvoda i usluga usmjerenih na sve starije stanovništvo; 3) pružanjem potpore za mogućnosti zapošljavanja starijih osoba, žena i migranata kojima bi se moglo doprinijeti socijalnoj uključenosti; 4) jačanjem digitalne povezanosti te stvaranjem platformi koje omogućuju i potiču sudjelovanje građana iz najudaljenijih regija i njihovu interakciju s raznim administrativnim, socijalnim i političkim službama na svim razinama vlasti (lokalna, regionalna, nacionalna i europska);
17. ističe da je uloga europske teritorijalne suradnje u otočnim regijama, najudaljenijim regijama, slabo naseljenim regijama te planinskim i ruralnim područjima važna za jačanje njihove regionalne suradnje i integracije; potiče Komisiju i države članice da posebnu pozornost posvete korištenju fondova u tim regijama, uključujući regije koje graniče s trećim zemljama, kako bi se poboljšala provedba prekograničnih projekata koji se financiraju u okviru europske teritorijalne suradnje;

18. ističe komplementarnost europske teritorijalne suradnje i makroregionalnih strategija u rješavanju zajedničkih izazova u širim funkcionalnim područjima te pozitivnu ulogu koju makroregionalne strategije mogu imati u suočavanju sa zajedničkim izazovima s kojima se makroregije susreću;
19. smatra da bi trebalo uspostaviti bolju koordinaciju, sinergiju i komplementarnost između prekograničnih i transnacionalnih potprograma kako bi se poboljšala suradnja i integracija većih strateških područja; poziva na bolju koordinaciju upravljačkih tijela i aktera makroregionalnih strategija; poziva Komisiju na jačanje suradnje i osnaživanje povezanosti i usklađenosti programa europske teritorijalne suradnje s nacionalnim i regionalnim programima tijekom njihove izrade kako bi se potaknula komplementarnost i spriječila preklapanja;
20. napominje da se neke regije suočavaju s ozbiljnim migracijskim izazovima i potiče korištenje programa Interrega i njihovu hitnu provedbu kako bi se, među ostalim, rješavali izazovi povezani s izbjegličkom krizom, te potiče razmjenu dobrih praksi između lokalnih i regionalnih tijela u graničnim područjima, uključujući u trećim zemljama, posebno s pomoću makroregionalnih strategija;

Potpora za istraživanja i inovacije

21. ističe postignuća u području istraživanja i inovacija kao što su zajednički istraživački projekti, suradnja između istraživačkih instituta i poduzeća, uspostava međunarodnih sveučilišta u pograničnim područjima, prekograničnih istraživačkih centara i prekograničnih instituta za osposobljavanje, stvaranje prekograničnih klastera i mreža poduzeća, prekograničnih inkubatora i službi za savjetovanje malih i srednjih poduzeća, visokotehnološko brendiranje za privlačenje stranih ulagača, itd.; prima na znanje važnu ulogu koju programi Interrega imaju u jačanju konkurentnosti i inovacijskog potencijala regija poticanjem sinergija između strategija pametne specijalizacije, suradnje među klasterima i razvoja mreža za inovacije; traži od Komisije da iznese sveobuhvatan pregled teritorijalne suradnje u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj i Europskog socijalnog fonda na temelju zajedničkog strateškog okvira (Prilog I. Uredbi o zajedničkim odredbama (Uredba (EU) br. 1303/2013));
22. svjestan je da ulaganja u jačanje pametnog rasta, uključujući istraživanja i inovacije, predstavljaju 27 % sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj dodijeljenih programima prekogranične suradnje za razdoblje 2014. – 2020.¹; također napominje da je 35 % proračunskih sredstava za transnacionalne programe namijenjeno za potporu pametnom rastu jačanjem istraživanja i inovacija;
23. naglašava da je potrebno oblikovati prekogranične pristupe inovacijskim politikama, kao što su zajednički programi za istraživanje i mobilnost, zajednička infrastruktura i partnerstva za istraživanja te mreže za suradnju; usmjerava pozornost na činjenicu da razlike u zakonodavstvu u pojedinačnim državama članicama otežavaju zajedničke napore u širenju istraživanja i inovacija preko granica;
24. naglašava da bi cilj sinergija i komplementarnosti između programa i fondova,

¹ Prilog I. (Europska teritorijalna suradnja/Interreg) komunikaciji Komisije naslovljenoj „Ulaganje u radna mjesta i rast – poboljšano iskorištavanje europskih strukturnih i investicijskih fondova”.

uključujući europske strukturne i investicijske fondove (fondovi ESI), Obzor 2020., Europski fond za strateška ulaganja (EFSU) i druge fondove EU-a, trebao biti maksimalno povećanje količine, kvalitete i učinka ulaganja u istraživanja i inovacije; preporučuje lokalnim i regionalnim tijelima da u potpunosti iskoriste mogućnosti kombiniranja tih fondova za pružanje podrške malim i srednjim poduzećima te, ako je prikladno, projektima povezanim s istraživanjem i inovacijama, uključujući prekogranične projekte; poziva mala i srednja poduzeća da u potpunosti iskoriste prilike koje se nude u okviru tih fondova kako bi se doprinijelo provedbi tih programa europske teritorijalne suradnje;

25. poziva na usvajanje prekograničnih inovacijskih strategija uz uspostavu komplementarnosti s već postojećim strategijama pametne specijalizacije te s drugim postojećim programima i strategijama; potiče procjenjivanje potencijala za prekogranične sinergije i mobilizaciju različitih izvora financiranja;
26. smatra da financijski instrumenti trebaju biti sastavni dio programa europske teritorijalne suradnje nadopunjavanjem bespovratnih sredstava u cilju pružanja potpore malim i srednjim poduzećima, istraživanju i inovacijama; smatra da bi se povećanim korištenjem financijskih instrumenata privuklo više ulaganja u projekte Interrega, otvorila nova radna mjesta i omogućilo postizanje boljih rezultata; podsjeća na ključnu važnost tehničke podrške i prilagođenih inicijativa za osposobljavanje kako bi se u potpunosti iskoristile prednosti financijskih instrumenata, čak i u slabije razvijenim regijama;

Upravljanje i koordinacija politika

27. podsjeća na to da se u okviru Šestog izvješća o koheziji ne daje dovoljna pozornost europskoj teritorijalnoj suradnji, s obzirom na to da se radi o punopravnom cilju kohezijske politike od programskog razdoblja 2007. – 2013.; podsjeća na potencijal Europske grupacije za teritorijalnu suradnju (EGTS) ne samo kao instrumenta za pružanje podrške europskoj teritorijalnoj suradnji i njezino promicanje te za upravljanje prekograničnim projektima, nego i kao načina pridonosa sveobuhvatnom integriranom teritorijalnom razvoju i fleksibilnoj platformi za višerazinsko upravljanje;
28. pozdravlja pojednostavljenu Uredbu o EGTS-u (Uredba (EU) br. 1302/2013) i poziva države članice da pojačaju napore za olakšavanje uspostavljanja EGTS-a; međutim, ističe da ta Uredba nije dovoljna za prevladavanje svih pravnih prepreka koje postoje za prekograničnu suradnju; stoga pozdravlja inicijativu luksemburškog predsjedništva koje je predložilo konkretni pravni instrument za pogranične regije kojim se državama članicama daje mogućnost da se usuglase oko određenih pravnih odredbi; pozdravlja inicijativu Komisije da do kraja 2016. provede analizu prepreka za prekograničnu suradnju u kojoj će se razmotriti rješenja i navesti primjeri dobre prakse; traži od Komisije da u tu analizu uvrsti u studiju o potrebama pograničnih regija; sa zanimanjem iščekuje javno savjetovanje na razini EU-a o preostalim preprekama u prekograničnoj suradnji koje je Komisija pokrenula 21. rujna 2015.; traži od Komisije da u okviru svoje analize u obzir uzme preporuke Parlamenta i rezultate javnog savjetovanja;
29. smatra da se programima europske teritorijalne suradnje, uz poštovanje dogovorenih prioriteta programa i logike intervencije te zajedno s drugim prikladnim sredstvima financiranja, trebaju podržati rješenja u pogledu migracije i azila te poticati učinkovite integracijske politike; poziva na to da se iskoristi spremnost Komisije da čim prije

ocijeni i odobri izmjene operativnih programa za razdoblje 2014. – 2020. u slučaju kada relevantne države članice zahtijevaju takve izmjene i jedino u cilju suočavanja s izazovima izbjegličke krize;

30. razmatra veću upotrebu financijskih instrumenata kao fleksibilnih mehanizama koji se trebaju koristiti uz bespovratna sredstva; ističe da se financijskim instrumentima može, ukoliko se učinkovito provedu, znatno povećati učinak financiranja; u tom pogledu ističe da su potrebna jasna, dosljedna i usredotočena pravila o financijskim instrumentima za pojednostavljenje postupka pripreme i provedbe za upravitelje fondova i korisnike; usmjerava pozornost na mogućnost ostvarivanja koristi iz specifičnog stručnog znanja i vještina s pomoću financijskog inženjeringa i instrumenata tehničke potpore Europske investicijske banke;
31. naglašava da tijekom programskog razdoblja 2007. – 2013. nije u dovoljnoj mjeri procijenjena moguća komplementarnost između programa Interrega i drugih programa koje financira EU; poziva na uspostavu odgovarajućih mehanizama za usklađivanje kako bi se zajamčila učinkovita koordinacija, komplementarnost i sinergija između europskih strukturnih i investicijskih fondova i drugih financijskih instrumenata Zajednice i država, kao što je program Obzor 2020., te s Europskim fondom za strateška ulaganja i Europskom investicijskom bankom;
32. potiče uvrštavanje evaluacijskih planova upravljačkih tijela koji se odnose na tekuće evaluacije s naglaskom na posebnoj procjeni učinkovitosti sinergije među programima;
33. naglašava sve veću važnost prekograničnih tržišta rada s golemim potencijalom za stvaranje bogatstva i radnih mjesta; poziva Komisiju i države članice da u potpunosti iskoriste mogućnosti programa Interrega za olakšavanje prekogranične mobilnosti radne snage, uključujući promicanjem načela jednakih mogućnosti, prilagodbom, ako je to potrebno, administrativnog i socijalnog regulatornog okvira, kao i osnaživanjem dijaloga među svim razinama upravljanja;
34. smatra da je ključno povećati sinergije i komplementarnost između programa europske teritorijalne suradnje i usluga Europske mreže službi za zapošljavanje (EURES), s obzirom na to da oni imaju posebno važnu ulogu u prekograničnim regijama s izraženim stupnjem prekograničnog putovanja; poziva države članice i regije da u potpunosti iskoriste mogućnosti koje im nude usluge EURES-a za zapošljavanje i mobilnost radne snage diljem EU-a;
35. uvjeren je da su načelo višerazinskog upravljanja, načelo partnerstva i stvarna provedba europskog kodeksa ponašanja posebno važni za izradu programa Interrega;

Pojednostavljenje

36. naglašava da je unatoč postojanju posebne uredbe za europsku teritorijalnu suradnju, provedbu programa teritorijalne suradnje potrebno dodatno pojednostaviti te poziva skupinu na visokoj razini za pojednostavljenje¹ da prije iznošenja zakonodavnog prijedloga o europskoj teritorijalnoj suradnji i izrade programa Interrega za razdoblje nakon 2020. razmotri mjere za pojednostavljenje i smanjenje administrativnog opterećenja s kojim se suočavaju korisnici;
37. poziva Komisiju da predloži konkretne mjere za pojednostavljenje pravila o

izvještavanju, reviziji i državnoj potpori te da uskladi postupke; poziva na sastavljanje standardnih zahtjeva za sve programe Interrega na temelju pojedinačnih potprograma;

38. poziva države članice da pojednostave svoje nacionalne odredbe i izbjegavaju prekomjerno donošenje propisa; poziva na provedbu e-kohezije i pojednostavljenje administrativnih postupaka;
39. naglašava da se dogovori o uključivanju civilnog društva i privatnih dionika moraju proširiti i pojednostaviti, imajući uvijek na umu potrebu za transparentnošću i odgovornošću; preporučuje da bi se uspostavom javno-privatnih partnerstava mogle ostvariti brojne potencijalne prednosti, ali bi moglo doći i do sukoba interesa koji bi se trebao na odgovarajući način riješiti s pomoću pravno neobvezujućih i obvezujućih instrumenata; poziva Komisiju da pruži pravovremene, dosljedne i jasne smjernice o primjeni financijskih instrumenata u okviru programa europske teritorijalne suradnje;
40. ističe da se sva pojednostavljena programa povezanih s rastom i zapošljavanjem trebaju primjenjivati i na programe Interrega;
41. naglašava važnost stvaranja mehanizama za praćenje korisnika u okviru primjene mjera pojednostavljenja;
42. smatra da bi trebalo dati prioritet ujedinjenju snaga na terenu i poticanju uzajamnog povjerenja među akterima s obje strane granice te da pritom financijski instrumenti mogu pružati vrijednu pomoć;

Preporuke za budućnost

43. smatra da je dokazana učinkovitost europske teritorijalne suradnje i da je potrebno nadalje razvijati njezin potencijal; naglašava njezin potencijal ne samo u okviru regionalne politike nego i u područjima poput jedinstvenog tržišta, digitalne agende, zapošljavanja, mobilnosti, energetike, istraživanja, obrazovanja, kulture, zdravlja i okoliša te stoga poziva Komisiju i države članice da razmotre očuvanje europske teritorijalne suradnje kao važnog instrumenta, da joj dodijele istaknutiju ulogu u okviru kohezijske politike nakon 2020. i da znatno povećaju njezin proračun;
44. smatra da bi se trebala zadržati osnovna filozofija suradnje i sadašnja struktura europske teritorijalne suradnje, uključujući poštovanje načela vodećeg korisnika, te naglasak na prekograničnoj komponenti; poziva Komisiju da analizira mogući razvoj skupa usklađenih kriterija, uzimajući u obzir svoje 25-godišnje iskustvo, ne samo na temelju broja stanovnika nego i na temelju socio-ekonomskih i teritorijalnih posebnosti;
45. naglašava važnost prekogranične suradnje na vanjskim granicama EU-a u okviru Instrumenta pretprijetne pomoći i Europskog instrumenta za susjedstvo; poziva države članice da zajamče da se dobre prakse koje omogućuju smanjenje administrativnog opterećenja za korisnike programa Interrega mogu primjenjivati i na programe koji se provode na vanjskim granicama EU-a;
46. podsjeća na potencijal suradnje među građanima na terenu u okviru tzv. „fonda za male projekte” u pogledu iznosa koji se dodjeljuju malim projektima i mikroprojektima za promicanje civilnog angažmana, uz poseban naglasak na projektima prekogranične suradnje između susjednih pograničnih područja; poziva na poticanje financiranja takvih projekata i podsjeća da će to zahtijevati dodatne napore u pogledu

pojednostavljenja i fleksibilnosti;

47. potiče zajedničku izradu strategija za pogranična područja kako bi se poticao integriran i održiv teritorijalni razvoj, uključujući provedbu i širenje integriranih pristupa te usklađivanje administrativnih postupaka i pravnih odredbi preko granica; ističe da je važno poticati uravnoteženi teritorijalni razvoj unutar regija;
48. smatra da je potrebno posvetiti veću pažnju prekograničnoj suradnji među planinskim graničnim područjima i promicati tu suradnju, pridajući posebnu važnost ruralnim zonama;
49. ističe da jedan od ciljeva europske teritorijalne suradnje treba biti kulturna suradnja; u tom smislu smatra da je potrebno jače poticati suradnju u području kulture i obrazovanja među prekograničnim područjima koja dijele zajedničku kulturnu i jezičnu baštinu;
50. poziva na to da se osigura istaknutija uloga i bolje sudjelovanje regionalnih i lokalnih tijela u predlaganju i ocjenjivanju europske teritorijalne suradnje te upravljanju njome, posebno u pogledu prekogranične suradnje, uzimajući u obzir nadležnosti koje pojedine regije već imaju u tom području;
51. poziva Komisiju da razmotri ulogu financijskih instrumenata u dopunjavanju bespovratnim sredstvima; smatra da je ključno uže surađivati s Europskom investicijskom bankom u potpori malim i srednjim poduzećima te u mobiliziranju financijskog i tehničkog znanja Komisije i EIB-a kao katalizatora za ulaganja; poziva Komisiju i EIB da bolje usklade financijske instrumente s ciljevima teritorijalne suradnje;
52. poziva Komisiju, države članice i upravljačka tijela da razmotre prijedlog luksemburškog predsjedništva u pogledu uspostave novog pravnog instrumenta za kohezijsku politiku nakon 2020., na temelju rezultata *ex post* evaluacije, provedbe programa za razdoblje 2014. – 2020. i odgovarajuće procjene utjecaja;
53. poziva Komisiju i države članice da 2016. započnu strukturiranu višestranu raspravu na razini EU-a o budućnosti europske teritorijalne suradnje nakon 2020. godine radi pripreme kohezijske politike nakon 2020.; ističe da se raspravom trebaju prvenstveno pokriti pitanja povezana sa strukturom europske teritorijalne suradnje, postupkom za dodjeljivanje sredstava iz proračuna programa te radom na novim mehanizmima za jamčenje šire primjene koncepta usmjerenosti na rezultate; potiče Komisiju da surađuje s Odborom regija i relevantnim dionicima iz civilnog društva i regionalnim dionicima;
54. poziva na teritorijalnu viziju EU-a utemeljenu na Zelenoj knjizi o teritorijalnoj koheziji (COM(2008)0616) te napominje da bi buduća Bijela knjiga o teritorijalnoj koheziji mogla također biti važna za sljedeće programsko razdoblje nakon 2020.;

Podizanje razine osviještenosti javnosti i vidljivosti

55. žali zbog niske razine osviještenosti javnosti o programima europske teritorijalne suradnje i zbog njihove nedovoljne vidljivosti te poziva na učinkovitiju komunikaciju o njihovim ciljevima, mogućnostima koje nude i načinima realizacije projekata koje obuhvaćaju te, naknadno, o postignućima završenih projekata; poziva Komisiju, države članice i upravljačka tijela da uspostave mehanizme i opsežne institucionalizirane platforme za suradnju kako bi se zajamčila bolja vidljivost i podizanje razine

osviještenosti; poziva Komisiju da utvrdi i širi dosadašnja postignuća programa i projekata europske teritorijalne suradnje;

56. poziva Komisiju i države članice da promiču ulogu koju Europska grupacija za teritorijalnu suradnju može imati kao instrument za veću učinkovitost u pogledu lokalnih potreba u prekograničnim regijama;
57. prepoznaje važnost uloge aktera na terenu i potpore razvoju projekata te potiče upravljačka tijela na jačanje postojećih instrumenata za promidžbu, kao što su teritorijalne kontaktne točke;
58. napominje da je dobra suradnja između Komisije, Europske investicijske banke te lokalnih i regionalnih tijela ključna za jamčenje uspješnog korištenja financijskim instrumentima za teritorijalni razvoj i cjelokupnu kohezijsku politiku; u tom pogledu ističe da je potrebno ojačati razmjenu iskustava i znanja između Europske komisije i Europske investicijske banke, s jedne strane, te lokalnih i regionalnih tijela, s druge strane;
59. priznaje važnost uloge teritorijalnog (terenskog) oživljavanja, širenja informacija, podizanja razine osviještenosti na lokalnoj razini i podrške projektima te stoga potiče upravljačka tijela da ponovo osnaže korisne alate kao što su teritorijalne kontaktne točke;
60. poziva na bolju koordinaciju između Komisije, upravljačkih tijela i svih dionika kako bi se pružila kritička analiza tematskih postignuća projekata u kojoj će biti istaknuti i uspjesi i neuspjesi, dane preporuke za razdoblje nakon 2020. te kojom će se zajamčiti transparentnost projekata i njihova bliskost građanima;

o

o o

61. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji te nacionalnim parlamentima.